

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

INSTITVTIONVM IVRIS CANONICI LIBRI QVATVOR.

Cucchi, Marco Antonio

Coloniae, 1564

VD16 ZV 4150

Excommunicatione. xi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62908)

Item cessatur quandoque à diuinis: & interduntur ecclesiæ sacramenta, & diuina officia aliquibus in pœnam celebrari, & vindictam. de quibus duobus infra separatim sumus dicturi.

kk Abb.c. si capitalis non habeatur. *kk* omnium tamen pœnarum lōgè maximè formidanda est, de qua mox subijciemus.

cum contin
gat. nu. 31.
de foro com
peten.

De excommunicatione.

Tit. XI.

Videndum est igitur de excommunicatione, quæ sicut medicinam affert eam metuenti, atque (vt dicitur) magnificenti, sic contra si fuerit contempta, mortem æternam inuehit excommunicato. *a* Et nihil est aliud excommunicatio, (vt Panormitanus Abbas diffiniuit) quam censura à canone, vel iudice ecclesiastico prolata priuans legitima communione sacramentorum, & quandoque hominum. Vnde hoc nomen accepit, quasi extra communionem. *b*

b Abb. in
rub.

Eaque duplex est: scilicet, maior, quæ non sacramentorum modò, sed etiam hominum communitatem, & conso-

conf
sacra
cit, se
mitti
cum
busd
lem
mun
vxor
quos
com
A
est ill
nota
grau
tur:
sibi
scien
firma
clesia
lata
cùm
parti
sola
dum
fasti
prob
ni ex
inge

confociationem adimit: & minor, quæ sacramentorum quidem vsu interdicit, sed hominum consuetudinem permittit, hæcquæ etiam sola participatione cum excōmunicato incurritur. *c* Qui- *c c. fi. iii. q.*
 busdam tamen personis etiam per ta- *iiii. Abb. c.*
 lem participationem nullum excom- *si celebrat.*
 municationis periculum imminet: d vt *de cleri. ex*
 vxoribus, filijs, seruis, ancillis, alijsquæ, *com. minist.*
 quos nulla est suspitio in crimine ex- *et in rubr.*
 communicato famulatu- *olum. ii.*

At qui minore excommunicatione est illigatus, si celebrat, nullius tamen d *ca. inter*
 notam irregularitatis incurrit, licet *aliam. ex*
 grauiter peccet. nec eligere prohibe- *tra et cap.*
 tur: nec ea, quæ ratione iurisdictionis *quoniam*
 sibi competunt, exercere, si tamen *multos. xi.*
 sciens electus fuerit, eius est electio in- *q. iii.*
 firmada: peccatque conferendo ec-
 clesiastica sacramenta: sed ab eo col-
 lata virtutis non tamen carent effectu,
 cum non videatur à collatione, sed à
 participatione sacramentorum, quæ in
 sola consistit perceptione, remotus:
 dummodò non in contemptum eccle-
 siasticæ disciplinæ, videlicet contra
 prohibitionem superioris, communio-
 ni excommunicatorum pertinaciter se
 ingesserit: quo casu est anathemate fe-

e c. fin. de
cle. excom.
min.

f c. si quis
suadente
diabolo.
xvii. q. iiii.

g Abb. in
Rub. in pri.
c. cum non
ab hom. vbi

gl. de iudi.
Abb. c. cum
contingat.
num. 31. de
foro compe.
gl. c. ex par.
te. de verb.
signi.
h c. debet.
xi. quest.
iii. Fel. c. ii.
num. 7. &
8. de excep.

riendus. e Excommunicatio maior
quandoque ab homine impingitur.
quandoq; à lege irrogatur. à lege qui-
dem irrogatur, vt aduersus eum, qui
in clericum violentas manus intule-
rit. f & alijs quibusdam casibus. deli-
ctorum enim puniendorum causa, vt
plurimum, iura à communitate homi-
num aliquem summouent: sed homo,
cum excommunicatione infligit, (quæ
potestas cuius prælato iurisdictionem
habenti permiffa est) ferè contumaciæ
in pœnam id facit. quæ contumacia
vel non veniendo, vel non parendo
commiffa fit. g

Irrogatur etiam interdum excom-
municatio maiore quadam solennita-
te, vt contumacia grauior ostendatur,
quæ excommunicationis species pro-
prio vocabulo anathema vocatur, ea-
que fit cum Episcopum excommuni-
cationem infligentem duodecim sa-
cerdotes circumstant candelas arden-
tes manibus tenentes, quas sub ipsum
anathematis intorti finem in terram
proiectas pedibus conculcant. deinde
Epistola per ecclesias parochas mitti-
tur continens excommunicati nomen,
& excommunicationis causam. h Quæ
excom-

excommunicatio tamen nihil grauioris oneris excommunicato imponit, quam alia nisi quod eadem solennitate absolui ipsum est necesse, qua lata fuit. non tamen admodum frequenti in vsu hæc esse videtur.ⁱ

i Ab. c. cum

In excommunicatione ferenda hoc generaliter est obseruandum: vt non prius in aliquem intorqueatur, quam

contingat

nu. 31. de

foro compe.

ille trina monitione, cum iustis dierum interuallis monitus sit: personisq; idoneis præsentibus ferri debet. qui secus egerit, etiam si iusta alioqui fuerit excommunicatio, mensem tamen ecclesiæ ingressu erit interdictus, & grauiori etiam pœnæ subijcietur, si fuerit visum expedire. nec debet vlllo casu excommunicatio sine iusta causa proferri: ^k in scriptisq; est promulganda, excommunicationis causa nominatim adiecta, & Schœdæ exemplum infra mensem, si petitum fuerit, excommunicato est exhibendū, ^l quod etiam in suspensionis & interdicti sententia seruari supra docuimus. ^m

k c. sacro.

vbi glo. c.

c. continuo

git. ii.

l c. i. in vi.

m supra de

Maior excommunicatio, quæ à lege infligitur, non potest ab alio, quàm

pœn.

ab Episcopo, vel superiore auferri. quinimò plures sunt casus, quibus nec

M 4

ipse

ipse Episcopus ab ea soluere potest: ubi scilicet conditor canonis sibi ipsi referuauit absoluendi potestatem. Cuiusmodi casus multi sunt diuersis in locis enumerati, inter quos infra scripti referri solent, quos gratia exempli subiicimus: cum scilicet quis in clericum iniuriosas manus intulerit, quibusdam articulis exceptis. ⁿ si quis ecclesias perfregerit, & spoliarit. ^o si quis incendium fecerit. ^p quod post diuulgationem factam accipiendum est. si quis excommunicatus à summo Pontifice sciens, ac spontè participauerit in diuinis officijs. ^q si quis falsas literas se habere cognoscens, illas infra viginti dies, neque destruxerit, neque resignarit. ^r eaque causa fuerit ante lata sententia excommunicatus. ^s Hi enim casus, & si qui alij similes sunt per decretalium Epistolarum volumina disperant. Sententia verò excommunicationis ab homine prolata, ab eodem etiam auferri potest, à quo fuerit prolata. ^t

n d. c. si quis suadente diabolo.
o c. consuesti.
p c. tua.
q c. signis cauuit.
r c. dura. §. de crimi. fal.
s glo. & Abb. d. c. dura. in fi.
t Hostien. lata. t
in sum. ver. si verò sit lata.

Et in minoris quidem excommunicationis vinculo dissoluendo alia solennitas non exigitur, quam vt sacerdos

dos deiectam sibi ab excommunicato causam excommunicationis in sacramento poenitentiae cognoscat, & eum absoluat, restituendo eum ecclesiasticis sacramentis, quibus fuerat priuatus.^u

u Hostien.

In maioris autem excommunicationis relaxatione, maior etiam solennitas abhibenda est, siue à lege, siue ab homine inflictæ sit. nam primùm non antè absoluendus est, quàm offensa est manifesta, quàm iuramento promiserit, se mandatis ecclesiasticis pariturum: ^x & de omni damno illato, omniq̃ue offensa plenè satisfecerit. vel saltem cautionem cum iuramento præstiterit, (vbi tunc de damni summa non constaret) se satisfacturum. ^y vel vbi soluendo non erat, quibus peractis ille qui absoluendi ius habet, vel cui mandatum sit à potestate habente huiusce negotij causa aditus excommunicatum coram se suppliciter prosternum seruata forma absoluet.^{aa}

*versi. quæ
liter hæc
absolutio.*

*x c. ex te
nore.*

y Hostien.

vbi supra.

y vel vbi §. secundū.

z c. ex para

te. vbi glo.

ver. contra

maciam. ibi.

quid si alio

quis ita

Sciendum est eum, qui à diuersis prælatis varias ob causas excommunicationis vinculo est innodatus non posse absolutum nuntiari, nisi de omnibus satisfecerit, quamuis de vna cau-

pauper. de

verb. signi.

aa Hostien.

d. §. secundo

dum.

M 5 fa

sa paratus sit satisfacere. supprimenti quidem veritatem absolutio surrepta non prodest, & veritatem intelligens absolutionē huiusmodi exhibere non debet. bb

bb c. offi.
cii.

Semel excommunicatus, omni tempore tanquam excommunicatus vitandus est, nisi legitimè doceat se absolutum. cc

cc c. sicut
nobis.

De interdicto.

Tit. XII.

Interdictum est sententia à iudice ecclesiastico lata, quæ diuina officia prohibet palàm celebrari, & sacramenta ecclesiastica ministrari. Interdici autem solent vel homines, vel loca, vel vtrunque simul. & homines quidem interdicto supponi possunt, vel generaliter, vel specialiter, vel singulariter.

Generale interdictum hominum dicitur, cum alicuius regni, vel provinciae, vel ciuitatis, aut castri populus distringitur. quo casu locus ipse interdicto non continetur, nec clerus: quare poterit tunc in ecclesijs non secus ac prius celebrari omnibus peregrinis admissis, interdictis tamē exclusis.^a

a Gem c.
si sententia.
col. ii.
in fin. de
sentent. ex
com. in vi.

Spe-